

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับ การลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าและกัญชา¹

วุฒิชัย พลอินทร์²

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการลักลอบนำเข้าของผิดกฎหมายเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย ทั้งปัญหาเชิงนโยบายและการบังคับใช้ที่ยังไม่เข้มแข็งพอ ข้อจำกัดด้านทรัพยากรของหน่วยงาน การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ และลักษณะเฉพาะของความผิดศุลกากรที่อาจไม่ต้องคำนึงถึงเจตนา ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และสังคม การลักลอบขนสินค้าหนีภาษีเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย การลักลอบนำสินค้าเข้าออก โดยไม่ผ่านศุลกากรเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในของประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และสังคม

ปัญหานี้ไม่เพียงทำให้รัฐสูญเสียรายได้จากการ จัดเก็บภาษีศุลกากร แต่ยังเพิ่มความเสี่ยงต่อการค้าสินค้าผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติด อาวุธสงคราม หรือสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน จะเห็นว่าแม้จะมีการจับกุมการลักลอบหนีศุลกากรอย่างต่อเนื่อง แต่การลักลอบก็ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผลกระทบด้านความมั่นคงของชาติกับปัญหาการลักลอบนำเข้าผิดกฎหมายตามแนวชายแดน ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อเพียงความมั่นคงของจังหวัดชายแดน หากแต่ยังส่งผลในวงกว้าง หลากหลายมิติ และถือเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงทั้งในระดับชาติและระดับสากล ไม่ว่าจะเป็นมิติความมั่นคงปลอดภัยซึ่งถูกกระทบโดยปัญหาการลักลอบนำเข้าโดยไม่เสียภาษี การที่รัฐต้องขาดรายได้จากการหลบเลี่ยงการเสียภาษีอย่างผิดกฎหมาย

โดยเฉพาะแนวเขตชายแดนในส่วนของ การลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าและกัญชา ไทย-มาเลเซีย สร้างความเสียหายให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก และหน่วยงานทุกภาคส่วนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ฝั่งรากลึกและแพร่กระจายไปทั่วทุกวงการ ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นว่าโครงสร้างการทำงานของทั้งภาครัฐและเอกชนไทยยังขาดระบบการตรวจสอบที่ไม่เข้มงวด ขาดความโปร่งใส เปิดช่องให้เกิดการทุจริต และมีวัฒนธรรมองค์กรที่ยอมรับการทุจริตเป็นเรื่องปกติ

กระทบต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว และส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศในสายตาชาวต่างชาติ และปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าส่วนหนึ่งมาจากความซับซ้อนของเส้นทางชายแดนที่

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าและกัญชา โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี วงษ์วิจิตร และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนเชื้อสกุล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กว้างขวางและการขาดทรัพยากรที่เพียงพอ ทำให้การควบคุมการลักลอบเป็นความท้าทายสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเผชิญการแก้ไขปัญหาการลักลอบขนสินค้าหนีภาษีไม่เพียงแต่ต้องอาศัยการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง แต่ยังคงสร้างความตระหนักในสังคมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สำคัญที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความร่วมมือประเทศไทย มีกฎหมายหลายฉบับที่ใช้ควบคุมและป้องกันการลักลอบขนสินค้าหนีภาษี ซึ่งมีบทลงโทษทั้งทางอาญาและทางแพ่ง

แม้ว่าจะพยายามแค่ไหน แต่ถ้ากฎหมายยังมีช่องโหว่ที่ไม่สามารถปราบปรามการลักลอบนำเข้าได้หมด ตัวอย่างที่เห็นชัดเจน ได้แก่ ปัญหาการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า และกัญชา ที่สร้างผลกระทบต่อที่เป็นประชากรกลุ่มเปราะบางของสังคมไทย โดยสินค้าเหล่านี้ เมื่อถูกลักลอบนำเข้ามาโดยช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะ แนวเขตชายแดนไทย-มาเลเซีย จะพบกับการตรวจสอบ และปราบปรามของเจ้าหน้าที่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย เช่น กรมศุลกากร กรมการปกครอง ตำรวจ ทหาร แต่ไม่มีกฎหมายอะไรเลยที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามสิ่งนี้เป็นการเฉพาะ ที่ถูกลักลอบนำเข้ามาอย่างผิดกฎหมายโดยตรง ทำให้การดำเนินงานของภาครัฐยังไม่รัดกุมเข้มข้นเพียงพอ จนเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายต้องท้อใจในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย จากปัญหาการบังคับใช้การลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าและกัญชา ไทย-มาเลเซีย สามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาได้ดังนี้

1. ปัญหาการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า บุหรี่ไฟฟ้าถือเป็นสิ่งต้องห้ามนำเข้ามาในประเทศไทยและผู้ใดครอบครองก็ถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่กลับมีการลักลอบนำเข้าอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นสิ่งยังมีความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะวัยรุ่น ประกอบกับรัฐปล่อยให้มีการโฆษณาขายบุหรี่ไฟฟ้าผ่านสื่อออนไลน์ ทั้งในเรื่องของรูปแบบที่หลากหลายและดูทันสมัย มีกลิ่นและรสชาติให้เลือกมากมาย รวมถึงการโฆษณาที่สร้างภาพลักษณ์ว่าปลอดภัย ทำให้เกิดความต้องการของประชาชน เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเยาวชน ซึ่งทำให้เกิดความต้องการของตลาด จึงทำให้เกิดการลักลอบนำเข้ามาทุกทาง โดยเฉพาะในบริเวณเขตชายแดนที่มีความซับซ้อน

บุหรี่ไฟฟ้าแม้จะเป็นสิ่งต้องห้ามนำเข้ามาในประเทศไทยโดยเจตนาอย่างยิ่งตามแนวชายแดนไทย การลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าเหล่านี้ มักจะปะปนมากับสินค้าประเภทอื่น ทำให้การตรวจสอบทำได้ยากขึ้น การลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้ายังคงเป็นปัญหาใหญ่ในประเทศไทย แม้จะมีกฎหมายควบคุมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพยายามปราบปราม บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องห้ามนำเข้าตามกฎหมาย แต่ยังคงมีการลักลอบนำเข้ามาโดยผิดกฎหมายผ่านช่องทางต่างๆ 4 วิธีหลัก ๆ ด้วยกัน คือ ด้วยรถยนต์ ส่งผ่านแนวเขตชายแดนหรือด่านศุลกากร ผู้สินค้าผ่านท่านำเข้า และคนหัวเข้ามาโดยตรง

การลักลอบนำเข้าบุหรี่ยไฟฟ้านำเข้ามาในประเทศไทยมีเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะแนวเขตชายแดนไทย-มาเลเซีย เนื่องจากประชาชนไม่ทราบว่าครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมายและมีโทษปรับที่สูง

ประกอบกับหน่วยงานรัฐไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่าหากเราครอบครองบุหรี่ไฟฟ้ามีความผิดตามกฎหมายผู้ครอบครองต้องมีโทษตามกฎหมายด้วย

แต่รัฐก็ปล่อยให้มีการโฆษณาขายบุหรี่ไฟฟ้าผ่านสื่อออนไลน์ ทั้งในเรื่องของรูปแบบที่หลากหลายและดูทันสมัย มีกลิ่นและรสชาติให้เลือกมากมาย รวมถึงการโฆษณาที่สร้างภาพลักษณ์ว่าปลอดภัยและช่วยเลิกบุหรี่ได้ ทำให้เกิดความต้องการของประชาชน เป็นจำนวนมากโดยเฉพาะเยาวชน ซึ่งทำให้เกิดความต้องการของตลาด จึงทำให้เกิดการลักลอบนำเข้ามาทุกทาง โดยเฉพาะในบริเวณเขตชายแดนที่มีความซับซ้อน ซึ่งง่ายต่อการนำเข้า ประกอบกับไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายบุหรี่ไฟฟ้าที่ชัดเจน เพื่อให้มีหน่วยงานที่เป็นแม่ข่ายหลักเข้ามาดูแลอย่างจริงจัง

2. ปัญหาการลักลอบส่งออกกัญชา ในประเทศไทยพบว่ามีจำนวนมากขึ้น เนื่องจากในประเทศไทยมีการประกาศปลด ล็อกกัญชา-กัญชง ออกจากบัญชียาเสพติด ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการปลูกกัญชาเพื่อการแพทย์ กระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับชุมชน ภายใต้การผลักดันของรัฐบาล แต่ยังมีกัญชาลักลอบส่งออกกัญชามาต่อเนื่อง เนื่องจากด้วยข้อจำกัดจากการบังคับใช้กฎหมายหลายฉบับ ประกอบกับบทลงโทษที่จะนำมาบังคับใช้ในกรณีกัญชา หรือกัญชงเป็นการเฉพาะยังไม่มี จึงทำให้การควบคุม กำกับ หรือดูแล ไม่มีประสิทธิภาพ และขาดหน่วยงานหลักที่จะบังคับใช้กฎหมายเกิดเป็นช่องว่างให้บุคคลแสวงหาผลประโยชน์จากการใช้กัญชาไปในทางที่ไม่เหมาะสม จึงทำให้ขบวนการค้ากัญชาข้ามชาติมีการลักลอบปลูกกันขาในประเทศไทยและลักลอบส่งออกตามแนวชายแดนมากขึ้น โดยใช้ช่องว่างทางกฎหมายเพื่อลำเลียงส่งขายพื้นที่ประเทศที่ต้องการ โดยการผ่านแนวเขตชายแดนประเทศไทย-มาเลเซีย

การลักลอบส่งออกในกรณีดังกล่าวเป็นการลักลอบส่งออกโดยไม่มี การเสียภาษีศุลกากรแต่อย่างใด ซึ่งพบเป็นปัญหาว่าขบวนการค้ากัญชาข้ามชาติ ได้มีการอาศัยประเทศไทยในการปลูกกัญชาเพื่อที่จะนำขายไปยังประเทศที่มีความต้องการกัญชา โดยมีการลักลอบส่งออกกัญชาโดยการช่องทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นทางบก หรือทางน้ำ เนื่องจากแนวเขตชายแดนไทยและมาเลเซีย มีพื้นที่กว้างและยากต่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนจำกัด โดยมีการลักลอบส่งออก เช่น การลักลอบนำออกโดยการจ้างวานให้บุคคลเข้ามาในประเทศไทย เพื่อที่จะหิ้วกระเป๋าที่มีกัญชาออกไปยังนอกประเทศ เนื่องจากในการสแกน X-ray ยังสามารถบ่งชี้ในบางครั้งเจ้าหน้าที่อาจไม่มีเพียงพอในการที่จะตรวจสอบออก หรือเจ้าหน้าที่อาจให้ความใส่ใจการลำเลียงขาออกน้อยกว่าขาเข้ามาในประเทศ

จึงทำให้มีการลักลอบส่งออกกัญชาผ่านช่องทางนี้มากอีกช่องทางหนึ่ง นอกจากช่องทางธรรมชาติ ซึ่งการลักลอบดังกล่าว ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายศุลกากร การลักลอบส่งออกโดยไม่ผ่านพิธีการศุลกากร ถือเป็นความผิดฐานลักลอบหนี ศุลกากร ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560 มาตรา 242 ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของราคา ของรวมอากร และ มาตรา 244 ผู้ใดนำส่งของ

ดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร ผ่านแดนหรือการถ่ายลำ โดยหลีกเลี่ยง ข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ซึ่งเป็นความผิดฐานลักลอบหนีภาษี

แม้ปัจจุบันกัญชาจะถูกปลดจากการเป็นยาเสพติด ประเภท 5 ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 แล้ว แต่การนำเข้าหรือส่งออกยังต้องคำนึงถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 ดังนั้น กัญชายังถือเป็นสินค้าควบคุมการนำเข้าหรือส่งออก ซึ่งหากไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือได้รับอนุญาตก่อนที่จะนำเข้าหรือส่งออก อาจเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560 มาตรา 242 โดยมีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับ 4 เท่าของราคาสินค้า (รวมอากร) หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ริบของนั้น และมาตรา 244 มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท (ห้าแสนบาท) แม้กฎหมายจะได้กำหนดทั้งโทษจำคุกและโทษปรับไว้สูง แต่ยังคงมีการลักลอบนำเข้าและส่งออกกัญชาโดยไม่มีการเกรงกลัวต่อกฎหมายอย่างใด

3. การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่อาจนำไปสู่ปัญหาหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อระบบการทำงานและความไว้วางใจของประชาชน ปัญหาเหล่านี้มักเกิดจากการตีความอำนาจเกินขอบเขต ความไม่โปร่งใสในการดำเนินงาน หรือการใช้ตำแหน่งในทางมิชอบ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรและสร้างผลกระทบในวงกว้าง นอกจากนี้ การไม่มีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจที่มีประสิทธิภาพสามารถเปิดช่องให้เกิดการละเมิดสิทธิของประชาชน และลดความเชื่อมั่นในระบบการทำงาน ดังนั้น การบริหารจัดการเพื่อควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น อำนาจหน้าที่ของศุลกากร คือ เมื่อพิจารณาความหมายของคำว่า “อำนาจดุลยพินิจ” ดังกล่าวรวม ทั้งศึกษาอำนาจหน้าที่ของพนักงานศุลกากรตาม พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในตัวบทกฎหมาย ดังนั้น การออกคำสั่งทางปกครองหรือการปฏิบัติการทางปกครองโดยอาศัยอำนาจดุลยพินิจตาม พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 พนักงานศุลกากรจะต้องพิจารณาความถูกต้องครบถ้วนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและความเหมาะสมกับเรื่องในกรณีเฉพาะราย จะไม่ใช้อำนาจอย่างไร้เหตุผลหรือเกินสมควรกว่าเหตุ หรือบังคับใช้กฎหมายโดยเลือกปฏิบัติไม่เป็นธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอันเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) หรือประโยชน์ส่วนรวม การวิเคราะห์การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในทางที่ไม่ถูกต้องสามารถทำได้โดยการพิจารณาว่าพนักงานใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือ ใช้อำนาจโดยมีเจตนาทุจริต เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับผลประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตัวอย่างเช่น การตรวจค้น โดยไม่มีเหตุอันควร, การเรียกรับสินบน, การยึดหรืออายัดทรัพย์สินโดยพลการ, หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อกลั่นแกล้งผู้อื่น การใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดนั้น

จากปัญหาการบังคับใช้การลักลอบนำเข้าหรือไฟฟ้าและกัญชา ไทย-มาเลเซียมีข้อเสนอแนะและมีแนวทางแก้ไขดังนี้

1. แนวทางการแก้ไขปัญหาลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าเขตชายแดนไทย มาเลเซีย คือ แก้ไขบทบัญญัติมาตรา 242 และ มาตรา 243 ดังนี้

1. มาตรา 242 โดยกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 10 เท่าของราคาสินค้า หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้รับของ และให้มีสินบนรางวัลแก่ผู้พบหรือแจ้งข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ในอัตราที่สูง เพื่อจูงใจให้มีการเฝ้าระวังผู้ที่กระทำความผิดที่กฎหมายกำหนด

2. มาตรา 243 โดยกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 10 เท่าของค่าอากร หรือทั้งจำทั้งปรับ

มีแนวทางการแก้ไขปัญหาลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า ดังนี้

(1) การขาดแคลนบุคลากรและทรัพยากรของเจ้าหน้าที่ศุลกากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้บางพื้นที่เป็นจุดอ่อนที่เอื้อต่อการลักลอบการทุจริตคอร์รัปชัน การลักลอบสินค้าในบางกรณีมีการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือเครือข่ายในชุมชนชายแดนจึงเป็นควรต้องมีการเพิ่มเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ กับบริบทของพื้นที่นั้น

(2) ควรมีการติดตั้งกล้องวงจรปิด ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในลักลอบนำเข้ามา และเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบที่ด่านศุลกากรและจุดนำเข้าโดยเริ่มจากการ ติดตั้งเครื่องสแกนเนอร์ X-ray ขนาดใหญ่ที่สามารถตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์หรือติดตั้งตามเขตชายแดนช่องทางธรรมชาติที่พบการลักลอบนำเข้ามาบ่อยครั้ง ซึ่งจะช่วยในการตรวจจับ สินค้าที่ซุกซ่อนหรือสำแดงเท็จ ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ศุลกากรให้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจบุหรี่ไฟฟ้า ทั้งในด้านลักษณะทางกายภาพ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการตรวจสอบ เช่น เครื่องตรวจวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ ทางเคมีแบบพกพานอกจากนี้ ควรมีการสุ่มตรวจสินค้านำเข้าอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะสินค้าที่มาจากประเทศที่มีความเสี่ยงสูงในการลักลอบ และควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมศุลกากร และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและดำเนินการตรวจสอบร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) เพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายสำหรับผู้กระทำความผิดการเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายเป็นมาตรการสำคัญในการป้องปรามการนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมาย โดยควรมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติศุลกากร เพื่อเพิ่มโทษทั้งทางแพ่งและอาญา ในส่วนของโทษทางแพ่ง ควรมีการปรับเงินในอัตราที่สูงขึ้น โดยอาจกำหนดเป็นมูลค่าหลายเท่าของสินค้าที่ลักลอบ นำเข้า หรือกำหนดเป็นอัตราขั้นต่ำที่สูงพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว นอกจากนี้ ควรมีการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เช่น ยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่ง หรือเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินการ ในส่วนของโทษทางอาญา ควรเพิ่มระยะเวลาจำคุกให้มากขึ้น โดยอาจกำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำและไม่รอลงอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดรายใหญ่หรือผู้ที่กระทำความผิดซ้ำ นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดโทษสำหรับผู้สนับสนุนหรือผู้ร่วมกระทำความผิดด้วย เช่น เจ้าหน้าที่รัฐที่รู้เห็นเป็นใจหรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ควรมีการ

ประชาสัมพันธ์รับทลงโทษใหม่อย่างกว้างขวาง เพื่อให้ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดตระหนักถึงความรุนแรงของโทษที่จะได้รับ และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่ารัฐบาลมีความจริงจังในการแก้ปัญหา

(4) จัดตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อสืบสวนและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเฉพาะทางจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนและปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า โดยหน่วยงานนี้ควรประกอบด้วยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญจากหลายภาคส่วน เช่น เจ้าหน้าที่ศุลกากร ตำรวจ ปกครอง หน่วยงานนี้ควรมีอำนาจในการสืบสวน สอบสวน และจับกุมผู้กระทำความผิด รวมถึงมีงบประมาณและเครื่องมือที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน เช่น ระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) เพื่อตรวจจับรูปแบบการนำเข้าที่ผิดปกติ และอุปกรณ์ติดตามการเคลื่อนไหวของสินค้าต้องสงสัย นอกจากนี้ ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในประเทศเพื่อนบ้านและองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองและดำเนินการร่วมกันในการปราบปรามขบวนการลักลอบนำเข้า บุหรี่ไฟฟ้าข้ามชาติ

2. แนวทางการแก้ไขปัญหากลักลอบนำเข้ากัญชา จึงเห็นควรแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 242 และมาตรา 244 ดังนี้

1. มาตรา 242 เพิ่มโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 10 เท่าของราคาสินค้า หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้รับของ และให้มีสินบนรางวัลแก่ผู้พบหรือแจ้งข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ในอัตราที่สูงเพื่อจูงใจให้มีการเฝ้าระวังผู้ที่กระทำความผิดที่กฎหมายกำหนด

2. มาตรา 244 เพิ่มโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 ถึง 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แนวทางการแก้ไขปัญหากลักลอบส่งออกกัญชา ดังนี้

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ โดยตั้งเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ตั้งชุดเฉพาะกิจหลายหน่วยงานเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างศุลกากร ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานท้องถิ่นในการตรวจสอบพื้นที่เสี่ยง การดำเนินการอย่างจริงจังต่อการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้สามารถดำเนินคดีผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและร่วมกันป้องกันการลักลอบนำเข้ากัญชาตามเขตชายแดน

3. การสร้างความตระหนักในชุมชนชายแดน ให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ชายแดน เกี่ยวกับผลกระทบของการลักลอบสินค้า และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสสนับสนุนอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนชายแดนเพื่อลดแรงจูงใจในการสนับสนุนการลักลอบ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาคัญหาหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงเห็นควรแก้ไขกฎหมายในส่วนพระราชบัญญัติศุลกากร โดยให้มีบทบัญญัติคำว่า “ครองครอง” ไว้ในกฎหมายศุลกากร

เพิ่มเติม เพื่อให้มีความชัดเจนในการที่จะลดปัญหาการตีความในส่วนของผู้กระทำความผิดตามมาตรา 246 และลดการใช้อำนาจในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่มากจนเกินไป ทั้งนี้ให้มีการพัฒนาระบบ IT ในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับ ควบคุม และตรวจสอบ รวมถึงลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน สร้างเพิ่มความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลขั้นตอนการดำเนินงาน ทั้งหมดให้ชัดเจนและโปร่งใส เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ เปิดช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนมีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนที่หลากหลายและสะดวก เช่น การร้องเรียนออนไลน์ (เช่น สายด่วน 1332) การร้องเรียนด้วยตนเอง การใช้สื่อมวลชน และการสร้างกลไกรับเรื่องร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา สุขานุรณี. “แนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐภายใต้กรอบของกฎหมายศึกษากรณี มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2566.” คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 2566

ลัดดาวัลย์ สิทธิโชคธรรม. “ มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสุขภาพของไม่สูบบุหรี่.” มหาวิทยาลัยศรี ปทุม, 2566.

วิชัย มากวัฒน์สุข, กฎหมายภาษีและพิธีการศุลกากร, กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์, 2546, 9.